

Info Sheet 12/2008

informační materiál o událostech ve světě

vydává Zahraniční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD

Krátce – prosinec 2008

*Vladimir Putin – „Éra levného plynu končí“
Rusko zastavilo dodávky plynu na Ukrajinu
Po dvou letech zrušen výjimečný stav v Bangladéši
V Lucembursku schválen kontroverzní zákon o euthanasii
V Rakousku obnovena stará koalice socialistů a lidovců
Budapešťský soud rozpustil Maďarskou gardu
EU zahájila první námořní misi*

Alpské země (Adam Jareš)

Německo

- **25.12.** Vládní CDU/CSU se před volbami do spolkového sněmu v roce 2009 nebude zavazovat ke koaliční spolupráci s FDP. Nechce opakovat chyby z předchozích voleb a nechat si tak otevřenou možnost uzavřít vládu i se zelenými či sociální demokracií. Podle aktuálních průzkumů veřejného mínění by CDU/CSU společně s FDP dosáhly na většinu v Bundestagu. Sociální demokracie na svého největšího rivala CDU/CSU v současnosti ztrácí s 23 procenty celých 15 procent voličských preferencí.
- **18.12.** Křesťansko sociální unie (CSU) hrozí odmítnutím podpory druhého vládního konjunkturálního balíčku na podporu ekonomiky, pokud nebude obsahovat návrh na rychlé daňové úlevy. Poslanci za CSU se před spolkovými volbami v roce 2009 stále více vyhraňují vůči mateřské CDU a dostávají tak pod tlak kancléřku Merkelovou. SPD prosazuje schválení opatření i bez hlasů CSU.
- **15.12.** Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg převzal z rukou německého kolegy Franka-Waltera Steinmeiera Velký kříž Řádu za zásluhy Spolkové republiky Německo, což je nejvyšší německé státní vyznamenání ocenění, jaké ve své funkci může získat. Vyznamenání Schwarzenberg obdržel jako výraz uznání zvláštních zásluh o německo-české vztahy.

Ministři zahraničí Schwarzenber a Steinmeier Zdroj: www.ceskenoviny.cz

- **4.12.** I přes odpor kancléřky Merkelové rozhodla její mateřská strana Křesťanskodemokratická unie (CDU), že bude usilovat o ústavní zakotvení němčiny jako jediného úředního jazyka Německa. Tento návrh se setkal s odporem u politických oponentů a spolků národnostních menšin, který takový ústavní dodatek považují nepotřebný či diskriminační.
- **1.12.** Kancléřka Angela Merkelová byla na sjezdu vládní Křesťanskodemokratické unie (CDU) ve Stuttgartu opětovně zvolena do čela CDU. Merkelová, která se o předsednický post ucházela od roku 2000 již popáté, byla zvolena jako jediná kandidátka přesvědčivě téměř 95 procenty hlasů delegátů. Místopředsedy strany byli dle očekávání zvoleni předsedové CDU ve spolkových zemích Hesensko Roland Koch, v Severním Porýní-Vestfálsku Jürgen Rüttgers a v Dolním Sasku Anette Schavanová.

Rakousko

- **29.12.** Od nového roku čeká rakouské občany vyšší pečovatelský příspěvek pro nemocné a seniory, nižší daně a větší možnost daňových odpisů zejména pro rodiny. Předpokládá to nová daňová reforma ve výši 2,2 miliard eur. Nárůst důchodů je plánován na 3,4 procenta. Nově také studenti, kteří nepřesáhnou o dva semestry standardní dobu studia, nemusí platit poplatek za studium.
- **2.12.** Staronová vláda sociálních demokratů (SPÖ) a lidovců (ÖVP) zahájila svou činnost. Sociálně demokratický spolkový kancléř Werner Faymann oznámil balíček opatření, jimiž

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

chce bojovat proti ekonomické krizi. Zejména daňovými úlevami má být podpořena koupěchťivost spotřebitelů.

Rakouský kancléř Werner Faymann (SPÖ) Zdroj: www.diepresse.com

Západní Evropa (Jiří Meduna)

Velká Británie

4.12.08 – Měnový výbor Anglické banky oznámil další snížení úrokové míry a to na 2 procenta. Tato úroková míra je nejnižší za 57 let. K tomuto kroku vedlo Anglickou banku další prohlubování ekonomické krize, která se nyní zdá jako velmi dlouhá a velmi hluboká. Dalším impulsem byl pokles investic a útrat běžných spotřebitelů v Británii.

17.12.08 – Ve Velké Británii stoupla nezaměstnanost poprvé za sedm let na více jak jeden milion osob. Toto číslo je daleko vyšší, než se předpokládalo. V současné době žádá o podporu v nezaměstnanosti celkem 1,07 milionu lidí. Podle experta Anglické banky Davida Blanchlowera stoupne celkový počet nezaměstnaných během následujících dvou let až trojnásobně.

19.12.08 – Po schůzce českého předsedy vlády Mirka Topolánka s jeho britským protějškem Gordonem Brownem se Brown nechal slyšet, že neshledává nadcházející české předsednictví Evropské unii jako hrozbu a že Česká republika bude moci počítat s britským spojenectvím. Při Topolánkově návštěvě v „číslu deset“ přišla řeč také na summit EU-Pákistán, který by měl být v nadcházejícím půlroce uspořádán v Praze.

Gordon Brown a Mirek Topolánek foto:Reuters

- 20.12.08 – Irácký parlament odmítl, poměrem 80 ku 68 hlasů, zákon, který by povoloval britským vojákům setrvání v misích až do července 2009. Tento zákon má dopad na všechny jednotky kromě amerických. Důvod odmítnutí zákona je spíše formální, protože tamější vláda chce se státy, které v Iráku operují uzavřít samostatnou smlouvu. V současnosti mají Britové v Iráku nasazeno 4100 mužů.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

Francie

- 8.12.08 – Francouzská policie oznámila, že ve spolupráci se španělskou policií zatkla šéfa baskické separatistické organizace ETA a s ním ještě další dva vysoké členy organizace. Akce proběhla na jihu Francie a všichni zatčení byli po zuby ozbrojeni. Před necelým měsícem se Francouzské polici podařilo zatknout předchozího šéfa organizace Mikela Rubina alias Txeroki.

Země Beneluxu (Soňa Perglová)

Belgie

- 11.12. – Belgická policie chytila 14 teroristů, kteří byli zřejmě napojeni na organizaci Al-Kajda. Díky dvoudennímu summitu Evropské unie policie zvýšila své bezpečnostní jednotky a podařilo se jí vypátrat podezřelé v Bruselu a Lutychu. Minimálně jeden ze zadržených plánoval provést sebevražedný útok. Mezi zadrženými byla také vdova po afgánském bojovníkovi Al-Kajdy Malika El-Aroud. Je známa svými výroky v reportážích CNN o bezmezné lásce jejího národa k Usámovi bin Ládínovi a dále je známa pod přezdívkou Oum Obejda, pod kterou se z ní stává bojovnice džihádu na internetových stránkách.
- 19.12. – Demisi své vlády předal dnes již bývalý belgický premiér Yves Leterme králi Albertu II., když reagoval na obvinění, která souvisela s aférou kolem záchrany banky Fortis, která se dostala do vážných finančních problémů v celém Beneluxu. Do problémů se vláda Yvese Letermeho dostala díky obvinění, že vyvíjel tlaky na soud, který rozhodoval o řešení krize banky Fortis. Dne 22.12. král Albert II. demisi přijal a vláda pěti koaličních stran padá po sedmi měsících.
- 29.12. – Novým premiérem se stál dosavadní předseda sněmovny, jednašedesátiletý Herman Van Rompuy. Po deseti dnech premiérského vakuu získal post opět vlámský křesťanský demokrat. Kabinet se nezměnil prakticky nijak mimo post premiéra a ministra spravedlnosti Jo Vandeurzena. Od nového předsedy se očekává, že se ekonomickým problémům postaví čelem a beze sporů.

Nizozemsko

- 1.12. – Počátkem prosincového měsíce zmizely z pultů nizozemských obchůdků tzv. kouzelné houby. Začal platit nový zákon a ten prodej halucinogenních hub zakazuje. Parlament k tomuto kroku vedly nedávné události, kdy zemřela mladá turistka po požití a následnému skoku do jednoho z amsterdamských kanálů. Odpůrci ale tvrdí, že nový zákon nic nevyřeší. Navíc přibude soudům mnoho stížností ze stran obchodníků, pěstitelů a investorů..

Lucembursko

- 18.12. – Kontroverzní návrh zákony o eutanazii byl schválen lucemburským parlamentem i přes zamítání hlavy státu, velkovévody Jindřicha. Návrh zákony byl schválen těsným poměrem 31 poslanců ku 26, přičemž se tři poslanci zdrželi hlasování. Po Belgii a Nizozemí se tak Lucembursko nejspíš v březnu roku 2009 stane další zemí EU, která povolí eutanazii. Díky odmítnutí podepsání zákona velkovévodou se poslanci rozhodli, že omezí jeho pravomoci změnou ústavy, kterou ale velkovévoda zpočátku sám inicioval, jelikož mu jeho „svědomí katolického monarchy“ nedovoluje tento zákon podpořit

Jižní Evropa (Sandra Marešová)

Španělsko

- 27.12. Přibližně půl milionu lidí, jejichž rodiny musely uprchnout ze Španělska během občanské války a v následujícím období vlády Francisca Franca, má nyní opět právo požádat o

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

španělské občanství. O občanství mohou od pondělí 29.12. požádat nejen lidé, jejichž matka nebo otec byli Španělé, ale rovněž vnuci a vnučky uprchlíků.

- 31.12. Španělsko vydalo Rusku Čečence Murata Gasayeva, který je obviněný z útoku na úřad ministerstva vnitra, který se uskutečnil v severním Kavkazku v červnu 2004. Vadim Yalovitsky, zástupce moskevského úřadu pro vydávání osob, rovněž potvrdil, že se jedná o první vydání z evropské země takového charakteru.

Itálie

- 10.12. Italská policie dopadla na jihu země sedmdesátku falešných zdravotních sester a ošetřovatelů, kteří získávali místo v nemocnicích díky padělaným diplomům. Diplomy si podvodníci kupovali od místní mafie za částku pohybující se v průměru kolem 15 tisíc eur. Podle vyjádření neapolské policejní prefektury podvodníci vykonávali neoprávněně zdravotnickou profesi v nemocnicích v provincii Kalábrie. Někteří z nich dokonce už od roku 1975. Místní úřady všechny podezřelé prozatím poslaly do domácího vězení. Čeká se na důkladné prošetření případu.
- 11.12. Itálie se rozhodla vetovat unijní dohodu o boji s klimatickými změnami, o které v polovině prosince jednali šéfové vlád EU na summitu v Bruselu. Podle Berlusconiho chce Itálie úlevy, protože v době krize nepovažuje podobná rozhodnutí za vhodná. *"Pokud se nám nepodaří získat, co požadujeme, tak budeme vetovat"*, řekl Berlusconi.
- 26.12. Na italský ostrov Lampedusa, ležící jižně od Sicílie, dorazilo v noci na 26.12. na 650 nelegálních imigrantů ve třech plavidlech. Italské úřady umístily běžence do zadržovacího střediska na ostrově, kde projdou obvyklou kontrolou totožnosti a následnou lékařskou prohlídkou. Podle vyjádření italského ministerstva vnitra počet nelegálních imigrantů letos oproti loňskému roku vzrostl, přičemž nejčastěji se letos chtěli přes moře do Itálie dostat Nigérijci, kterých italské úřady zadržely 4400.

Malta

- 29.12. Kolem 140 migrantů bylo zachráněno z lodi plavící se po rozbouřeném moři nedaleko maltského pobřeží. Pasažéři, včetně deseti těhotných žen, se domnívali, že jsou na cestě na italský ostrov Lampedusa.

Země Visegrádu (Jiří Novotný)

Slovensko

- **3. 12.:** Slovenský parlament schválil novelu zákona, podle které se budou v učebnicích pro žáky maďarské národnosti používat zeměpisné názvy vedle slovenštiny také v maďarštině. Novelu prosadila opoziční Strana maďarské koalice a vládní Směr premiéra Roberta Fica. Učebnice s dvojjazyčnými názvy vyvolala v minulosti mezi Slovenskem a Maďarskem ostré spory. Dvojjazyčné názvy se používaly v období předchozí Dzurindovy vlády (tehdy byla SMK její součástí).
- **19. 12.:** Novelu školského zákona, která povoluje používání maďarských zeměpisných názvů ve školních učebnicích ale odmítl podepsat prezident Ivan Gašparovič. Vytkl ji nejasnost a to, že by si vyžádala i úpravu dalších zákonů. Pro přehlasování jeho veta bude nyní potřeba nadpoloviční většina poslanců slovenského parlamentu.
- **17. 12.:** Ministr zahraničí Ján Kubiš podal demisi, protože dostal nabídku stát se novým tajemníkem Evropské hospodářské komise OSN. Kubiš novou funkci přijal po konzultaci se slovenským premiérem i prezidentem Ivanem Gašparovičem. Kdo ho ve vládě nahradí se zatím nerozhodlo, ale Fico oznámil, že nebude prosazovat stranického kandidáta. Sám Fico nebyl příliš nadšený z odchodu ministra, ale zájmy Slovenska musí mít podle něj přednost před zájmy koalice a jmenování považuje za úspěch slovenské diplomacie. Kubiš již v minulosti zastával funkci generálního tajemníka Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a představitele EU pro střední Asii. Slovenská média o něm spekovala také jako o kandidátovi na eurokomisaře či šéfa NATO.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- **19. 12.:** Generální tajemník OSN Pan Ki-mun potvrdil jmenování slovenského ministra zahraničí Jána Kubiše tajemníkem Hospodářské komise OSN pro Evropu (UNECE). Nového úřadu se Kubiš ujme v polovině ledna. Na postu tajemníka UNECE Kubiš nahradí bývalého polského premiéra Marka Belku, který předsedal komisi od roku 2005.

Pan Ki-mun Zdroj: www.dnes.atlas.sk

- **19. 12.:** Slovenské ministerstvo kultury upravilo znění novely jazykového zákona. Nyní bude zakotveno právo osoby, jejímž mateřským jazykem je čeština, komunikovat a podávat i písemná podání v českém jazyce. Slovenské úřady budou přijímat i písemnosti a dokumenty vydané v Česku. Návrh novely ještě musí posoudit slovenská vláda a parlament.
- Po novém roce přechází Slovenská republika na euro, ale slovenská koruna bude platit až do 16. ledna

Maďarsko

- **15. 12.:** Maďarští železničáři vstoupili do stávký za zvýšení platů a jejich protest ohromil železniční dopravu v celé zemi. Odboráři pro své členy chtějí vyšší platy, ale také jednorázovou odměnu z prodeje nákladní přepravy státní železnice. Stávka, která nejprve měla pouze menší dopady na služby v rámci Maďarska, začala v pondělí ráno ovlivňovat železniční dopravu prakticky v celém Maďarsku i mimo něj. Stávka pokračovala i na mezinárodním letišti v Budapešti. Odbory začaly na budapešťském letišti stávkovat 10. 12. a domáhají se především nové kolektivní smlouvy, zlepšení pracovních podmínek a příslibu, že už se nebude propouštět. Stávka byla vyhlášena jako časově neomezená, odbory nicméně tvrdí, že jsou ochotny kdykoli začít jednat.
- **16. 12.:** Městský soud v Budapešti rozpustil extremistickou organizaci Maďarská garda. Podle soudu její aktivity porušovaly zákon o spolicích a ohrožovaly menšiny. Rozsudek zatím není pravomocný a obhájci gardy už oznámili, že se proti němu odvolají. Extremistická organizace slovně útočila na menšiny v zemi, zejména proti Romům. Často také podnikala pochody do romských osad. Vystupovala také proti Slovensku, Rumunsku a Srbsku, tedy zemím, ve kterých žije silná maďarská menšina, jež podle názoru gardy čelí národnímu útlaku. Představitelé gardy nehodlají její činnost ukončit.

Polsko

- Nastupující administrativa nového amerického prezidenta Baracka Obamy váhá, zda umístit do Polska základnu systému protiraketové obrany. Polsko totiž stále nemá smlouvu o pobytu cizích vojsk a údajně chce ještě z USA získat další prostředky na modernizaci své armády. To by mohl být pro Obamovu administrativu argument, proč se zatím spokojit jen s radarem v Česku.

Pobaltské země (Michal Trojan)

- **3.12.** Kandidát na litevského ministra obrany Rasa Juknevičienė při schůzce s litevským prezidentem Adamkusem slíbil zvýšení finančních příspěvků litevské armádě. Především sociálně-demokratická vláda čelila prezidentově kritice mimo jiné kvůli zanedbávání

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

obraněho resortu.

- **11.12.** V Rize se konala vášnivá demonstrace proti připravované reformně lotyšských územně správních celků. Protestujícím občanům a lokálním politikům vadí očekávaná marginalizace lokálního teritoriálního zastoupení.
- **11.12.** Litevské ministerstvo zahraničních věcí a nevládní organizace Savanoriu Centra odstartovali projekt, který umožní Litevcům poskytnout finanční dary určené pro nákup obuvi pro afgánské děti. Projekt byl iniciován svědectvím litevských vojáků operujících v Afgánistánu, kteří popsali drastické podmínky, ve kterých je množství afgánských dětí nuceno žít. Mnohé děti zde prý mají amputované prsty na nohou z důvodu omrzlin.
- **17.12.** Lotyšský premiér Ivars Godmanis navrhl snížit počet ministerstev o 7 postů. Tento značně ojedinělý návrh koresponduje se snahou nové vlády na zeštíhlení přebujelé státní administrativy. Ze současných 18 ministerských postů, by jich tak v budoucnu mělo být pouhých 11 – což je v mezinárodním srovnání velmi podprůměrný počet. Detaily tohoto kroku budou představeny na začátku ledna 2009.
- **17.12.** Lotyšský parlament schválil zvýšení základní daně z přidané hodnoty ze současných 18% na 21%. U léčiv, elektrospotřebičů, osobních dopravních prostředků a tiskovin naopak DPH snížil z 10% na 5%. Novela je účinná od 1.1.2009.
- **17.12.** Dle statistik EUROSTATU prochází Litva nejsilnějším úbytkem populace ze všech zemí v Pobaltí. Tento fakt je přímo navázán na minimální imigraci a vysokou úmrtnost litevské populace.
- Estonsko se stalo první zemí na světě podporující volební hlasování prostřednictvím mobilů. Tento způsob volby je rozšířením tzv. e-voting, což je projekt elektronického hlasování, jež je dlouhodobě podporován estonskou vládou. Estonský parlament oficiálně podpořil tento tzv. m-voting při hlasování 11.12.2008. Tento způsob volby má být poprvé užit při parlamentních volbách v roce 2011.

Evropská unie (Katka Svíčková)

- 3.12.2008 - Komise prezentovala návrh podoby Východního partnerství, díky němuž by se měly posílit nejen vztahy EU s východními sousedy, ale i jejich vzájemné vztahy. Východní partnerství je novou iniciativou EU v rámci Evropské politiky sousedství. Možnost zapojit se do něj budou mít Arménie, Azerbajdžán, Gruzie, Moldávie, Ukrajina a Bělorusko. Východní partnerství dává zemím bývalého sovětského svazu perspektivu uzavření asociačních dohod nové generace, v jejichž rámci se budou moci více integrovat do unijních struktur. K novým bodům, které iniciativa přináší, patří mimo jiné programy na zlepšení správní kapacity partnerů, integrace do ekonomiky EU, podpora vzájemné spolupráce partnerů, uzavření „paktů o mobilitě a bezpečnosti“, které umožní například snadnější cestování do EU, či posílení energetické bezpečnosti. K oficiálnímu zahájení Východního partnerství by mohlo dojít na jařním neformálním summitu EU v Praze.
- 8.12.2008 – EU zahájila první námořní misi s názvem Atlanta, jejímž cílem bude dohlížet na bezpečné proplutí vodami kolem somálských břehů. Hlavní podíl na první námořní misi EU bude mít Velká Británie, Francie a Řecko. V jejím čele bude Velká Británie, kde bude sídlit i její velení. Mise Atlanta má mandát OSN a bude v oblasti působit spolu s plavidly NATO. Hlavním úkolem mise bude zajistit ochranu lodím dopravujícím humanitární pomoc do Somálska před pirátskými útoky a také eskortovat obchodní i soukromé lodě.
- 10.12.2008 - Vrcholní představitelé členských států a vlád na summitu v Bruselu udělali ústupek Irsku a nabídli mu záruky, že Lisabonská smlouva neovlní ty oblasti, kterých se irští občané obávali nejvíce. Kromě toho, že by počet komisařů měl zůstat stejný Irové získali ujištění, že nová smlouva neohrozí jejich suverenitu v oblasti zdanění nebo rodinné politiky, ani jejich nezávislost.
- 12.12.2008 - Švýcarsko vstoupilo do Schengenského prostoru.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- 16.12. 2008 - Premiér Černé Hory Milo Djukanovič včera formálně v Paříži předal do rukou francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho přihlášku své země do Evropské unie. Černá Hora se tak stala třetí zemí západního Balkánu, která má o členství v Unii oficiálně požádáno.
- 17.12. 2008 –Dánsko a Norsko oznámily, že zcela zpřístupní své pracovní trhy českým občanům. Ze „starých“ členských států Unie tak restriktive pro pohyb práce přetrvávají v Rakousku, Německu a Belgii, která však v současnosti uvažuje o jejich zrušení. Nejzazší termín pro tento krok je duben 2011.
- 17.12. 2008 – Evropský parlament včera drtivou většinou hlasů schválil klíčový soubor legislativních opatření určených k dosažení 20% redukce emisí skleníkových plynů, 20% podílu obnovitelných zdrojů energie a 20% snížení spotřeby elektřiny - to vše do roku 2020.
- 19.12. 2008 – Evropská komise přijala opatření, jehož cílem je zmírnit okamžité dopady hospodářské a finanční krize. Podle nových pravidel budou členské země moci udělit firmám, které se dostanou do potíží v důsledku hospodářské krize státní pomoc v objemu až 500.000 eur ročně. S uvolněním pravidel pro poskytování státní pomoci Komise prozatím počítá na roky 2009 a 2010. Další opatření k překonání hospodářské krize zahrnují nová pravidla pro dotování státních záruk za půjčky (určené v první řadě na financování výroby ekologických produktů), které usnadní přístup k půjčkám, nebo navýšení pomoci u rizikového kapitálu pro malé a střední podniky. Navržená opatření mají mimořádný charakter a jejich platnost by měla skončit v roce 2010. Evropská komise ale požaduje, aby v případě, že bude krize pokračovat, byla jejich platnost prodloužena.

Rusko a země bývalého SSSR (Vladimír Naxera)

Ruská federace

- 19.12.2008 – Do kubánského přístavu poprvé od konce studené války připluly ruské válečné lodě. Jde o torpédoborec a dvě podpůrná plavidla, která se účastní společného rusko-venezuelského cvičení.

Zdroj: ČTK/AP

- 21.12.2008 - Rusko začalo uskutečňovat dodávku protiraketového systému S-300 do Íránu. Tento systém by mohl zabránit jakémukoliv izraelskému nebo americkému útoku na íránská jaderná zařízení.
- 23.12.2008 – Vladimír Putin prohlásil, že končí „éra levného plynu“.
- 23.12.2008 – Kvůli předčasnému výbuchu ve vzduchu skončil nezdarem test nové mezikontinentální rakety Bulava.
- 29.12.2008 – V celonárodním hlasování zvolili Rusové Stalina za třetího nejoblíbenějšího Rusa všech dob.

Události v regionu

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- 22.12.2008 – Na vídeňských jednáních zablokovalo Rusko možnost prodloužení mise OBSE v Gruzii. Činnost mise byla ukončena, vojenští pozorovatelé museli zemi opustit.
- 30.12.2008 – Ukrajinská vláda pověřila státní firmu Naftogaz, aby Rusku splatila dluh za plyn ve výši dvou miliard dolarů. Rusko pohrozilo, že nebude-li dluh zaplacen, od nového roku zastaví dodávky plynu na Ukrajinu.
- 31.12.2008 – Gazprom zastavil dodávky plynu na Ukrajinu kvůli nesplacení dřívějších dluhů. K tomuto datu zatím nedošlo k zastavení dodávek dále do Evropy.

Angloamerika (Tomáš Švarc)

Kanada

- **17. 12. 2008** se ve městě Saskatoonu v provincii Saskatchewan konalo setkání kanadského ministra financí Jima Flahertyho s ministry financí kanadských provincií a teritorií.
- cílem bylo domluvit kroky, jež by vedly ke snížení dopadu globální recese na kanadskou ekonomiku;
- jednání se zaměřila na témata, která budou pro řešení finanční krize stěžejní. Tedy větší investice do infrastruktury, regulace finančního trhu, lepší konkurenceschopnost, větší flexibilita a připravenost pracovního trhu.

Kanadský ministr financí Jim Flaherty

(zdroj: www.cbc.ca)

USA

- **12. 12. 2008** - reforma zdravotního zabezpečení, která byla jedním z nejdůležitějších témat prezidentské kampaně Baracka Obamy, se po jeho vítězství ve volbách dostala díky ekonomické krizi do pozadí;
- situaci by však mohl vyřešit demokratický senátor Tom Daschle, který byl oficiálně potvrzen do funkce ministra zdravotnictví.
- Tom Daschle prohlásil: "*Věřím, že poprvé v americké historii se tato reforma skutečně uskuteční.*"

Americký ministr zdravotnictví Tom Daschle

(zdroj: www.thewashingtonnote.com)

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- **18. 12. 2008** - nově zvolený prezident USA Barack Obama chce do dvou let uzavřít americkou základnu Guantánamo na Kubě.
- s tímto krokem se ale neztotožňuje dosluhující viceprezident Dick Cheney, podle něhož nemůže být vězení uzavřeno do té doby, než skončí válka proti terorismu;
- další kritici připomínají, že uzavření vězení bude provázeno řadou komplikací. Na základně je totiž drženo okolo 250 lidí, kteří projeví zájem čelit soudnímu procesu ve své zemi.

Jižní Amerika (Arnošt Lindenberg)

- Na přelomu listopadu a prosince postihli Brazílii mohutné záplavy, které se dotkli okolo 1,5 mil. jejích obyvatel. Při záplavách zahynulo nejméně 114 lidí.
- Rusko jako součást svých společných námořních cvičení s Venezuelou rozhodlo, že nechá jednu ze svých lodí – křižník Admirál Chabadenko – proplout Panamským průplavem. Při té příležitosti se má plavidlo zastavit i v bývalé americké námořní základně Rodman., kterou Panama převzala od USA v roce 1999. Tato symbolická akce má být potvrzením rostoucího vlivu Ruska v Latinské Americe.

Afrika (Martin Moláček)

- 6. 12. 08 Harare, Zimbabwe: Krize v Zimbabwe eskaluje. Země měla v roce 2008 největší míru inflace, trh v zemi se prakticky zhroutil. Rostoucí epidemie cholery si vyžádala přes 1000 lidských životů. Autoritářský prezident Mugabe ze záměrného šíření cholery obvinil USA a VB. Epidemie cholery a migrace obyvatel ze Zimbabwe začíná strašit i okolní africké země. K opuštění politické scény zimbabwského prezidenta vyzvala americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová i jihoafrický nositel Nobelovy ceny za mír Desmond Tutu.
- 15. 12. 08 Kinshasa, Kongo: armády Súdánu, Konga a Ugandy dobyly pozice povstalců na severovýchodě Konga. Informace přinesla agentura Reuters. Povstalecká Armáda božského odporu vede v zemi povstaleckou válku proti vládě již více než 22 let. Jedná se o nejdelší a po II. světové válce nejkrvavější konflikt 20. století. Kongo je zemí velice bohatou na nerostné suroviny, ropu a zemní plyn. Toto nerostné bohatství země je také jednou z příčin dlouholetého konfliktu. Především bohaté zásoby nerostné suroviny zvané "Coltan" (V Kongu je přibližně 70% světových zásob tohoto kovu, zbylých 30% se nalézá v Austrálii), která je nepostradatelná pro výrobu mikročipů. Bez Coltanu by například nemohli fungovat mobilní telefony. Z tohoto důvodu se válce v Kongu přezdívá "první technologická válka 20. století".
- 18. 12. 08 Mezinárodní soudní tribunál OSN: Mezinárodní soudní tribunál OSN vynesl první rozsudek v otázce rwandské genocidy z roku 1994. Jeden z jejích strůjců Theoneste Bagosora byl odsouzen na doživotí. V průběhu občanské války mezi národy Hutů a Tutsiů zemřelo jen během tří měsíců asi 800 tisíc lidí. Plukovník Bagosora, vůdce extremistických jednotek Hutů, byl obviněn z organizování masakrů zneprátených Tutsiů.
- 18. 12. 08 New York, OSN: Rada bezpečnosti OSN jednomyslně schválila rezoluci, která umožní pronásledovat somálské piráty i na pevnině. Rezoluci prosazovala americká delegace v OSN, přestože se minulý týden proti útokům na pirátské tábory na pevnině postavili představitelé námořnictva i ministr obrany USA Robert Gates. Podle rady rozšiřuje schválené opatření paletu nástrojů pro boj s piráctvím. Rezoluce umožňuje jednotkám působícím v Adenském zálivu vstoupit na pevninu, pokud jsou vojáci "na horké stopě" pirátů.
- 20. 12. 08 Madagaskar/Soul: Korejská automobilka si pronajala šestinu území Madagaskaru. Jihokorejská společnost Daewoo chce na území velkým jako půlka Belgie pěstovat plodiny pro výrobu biopaliv. Jihokorejská automobilka Daewoo získala od Madagaskaru část svého území k pronájmu na 99 let. Na ostrově u afrických břehů se společnost chystá pěstovat palmy, kukuřici a další plodiny pro získávání biopaliv. Oblast na suchém západě Madagaskaru, v níž Daewoo postaví vlastní silnice a ostatní zázemí, má rozlohu přes milion

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

hektarů. To představuje například polovinu území Belgie a stejný díl madagaskarské zemědělské půdy. Ostrov je přitom známý hlavně díky své neporušené přírodě a tisíciletým stromům baobabům.

- 29. 12. 08 Kinshasa, Kongo: Somálský prezident Abdullahi Yusuf Ahmed rezignoval na svoji funkci. Tento krok se paradoxně nijak na chodu země neprojeví, jelikož Somálská vláda fakticky nemá již více jak 17 let svoje území pod kontrolou. V zemi tak neplatí takřka žádná pravidla ani zákony. V Somálsku žije 3 miliony lidí, z čehož jedna třetina obyvatel nutně potřebuje každý den humanitární pomoc. Somálsko je paradoxně velmi bohaté na nerostné suroviny i ropu. Kdyby dokázalo tyto zásoby využít, bylo by jednou z nejbohatších zemí světa vzhledem k nízkému počtu obyvatel země.

Indický subkontinent (Karel Odvárka)

Indie

- 1.12. V souvislosti s teroristickým útokem vyzvala Indie Pákistán k zakročení proti teroristickým skupinám přebývajícím na jeho území. Z výsledku zajatého teroristy, který jako jediný přežil, vyplývá, že byl cvičen na základně organizace Laškare tajjaba. Pákistán i USA zpochybňují spojitost s pákistánskou vládou.
- 2.12. Podle stanice CNN USA varovaly Indii před možným útokem na Bombaj již měsíc před útokem.
- 6.12. Indická policie zneškodnila nálože v nemocnici v západoindickém Náguru
- 13.12. Indičtí vojáci zadrželi v Adenském zálivu skupinu pirátů, kteří se snažili přepadnout obchodní loď.
- 13.12. Indické vojenské letadlo narušilo pákistánský vzdušný prostor a bylo vyprovozeno zpět do indického prostoru. Pákistánská ministryně informací označila událost za nedopatření.
- 14.12. Britský premiér Gordon Brown navštívil Indii, další zastávkou je Pákistán. Na setkání se projednávaly otázky boje proti terorismu a chladné vztahy mezi jadernými mocnostmi Indii a Pákistánem. V Indii se sešel se svým protějškem, v Pákistánu jej očekával prezident.

Zdroj: www.greece-map.ne

Pákistán

- 1.12. Další útok na konvoj se zásobami určený jednotkám NATO v Afghánistánu proběhl nedaleko města Pěšávar. Útok byl veden i na jedno z vojenských kontrolních stanovišť.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

Pákistánské vládě se nedaří získat kontrolu především nad pohraničními územími u Afghánistánu, problémem jsou značné sympatie obyvatel s talibánským hnutím.

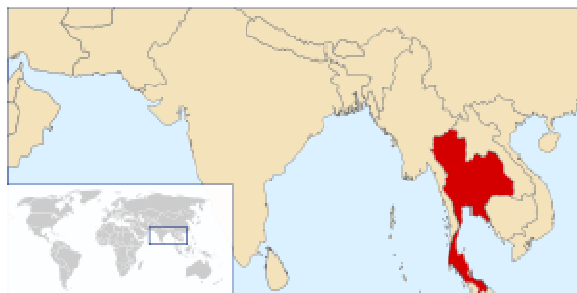
- 6.12. Pákistánskému prezidentu Ásifu Alí Zardárimu volal neznámý muž, který se vydával za indického ministra zahraničních věcí Pranaba Mukerdzího, pohrozil použitím síly v případě nevydání iniciátorů bombajského útoku. Kvůli telefonátu byly uvedeny do pohotovosti vzdušné síly. Vzniklou situaci se podařilo vyřešit, po neznámém muži se pátrá, indický ministr se od výroků distancoval.
- 7.12. Další útok na dodávky NATO v Pěšávaru.
- 9.12. Pákistán potvrdil zatčení dvou podezřelých ze zorganizování útoku na Bombaj, rozhodl se je nevydat Indii, chce případ vyšetřit sám a postupovat podle pákistánských zákonů
- 11.12. Na zakladatele militantní organizace Laškare tajjaba Háfíze Saída, kterého OSN umístila na seznam teroristů. Byli zatčeni i vůdcové charitativní Džamáatut davá, ze které Laškare tajjaba vzešla.
- 14.12. Gordon Brown na návštěvě v Pákistánu prohlásil, že Británie poskytne Pákistánu šest miliónů liber na boj s terorizmem.
- 26.12. Pákistán přesunuje vojenské jednotky k hranicím Indie. Indický premiér se proto sešel s generálním štábem, aby si ověřil připravenost indických sil. USA vyzvaly obě země k umírněnosti.
- 27.12. Jeden rok uplynul od násilné smrti Bénazír Bhuttové. Uctít památku této kontroverzní političky přišlo přes 200 000 lidí.
- 27.12. Pákistán ujišťuje, že si nepřeje válku s Indií. 20 000 vojáků, které přesouvá k indickým hranicím je prý na odrazení případné indické agrese. Analytici se domnívají, že válka je nereálná. Spojené státy navíc potřebují pákistánské vojáky na severu země, u afghánských hranic, kde je situace neklidná.

Ostatní země regionu

- 11.12. Agentura AP uvedla, že ozbrojenci organizace Tygři osvobození tamilského Ílamu (LTTE) zabili při bojích 89 vládních vojáků. Odvolává se na internetové stránky organizace.
- 16.12. Podle armádních zdrojů AP přes 120 tamilských povstalců a 25 vládních vojáků padlo na severu Srí Lanky.
- 17.12. Po dvou letech byl v Bangladéši zrušen výjimečný stav. Vláda jej zrušila, aby mohla uspořádat řádné volby.

Jihovýchodní Asie (Daniel Melichar)

- 26. prosince 2008 - Na mnoha místech jihovýchodní Asie si dnes lidé připomínají jednu z nejhorších přírodních katastrof moderní doby. Ničivé tsunami, které po silném zemětřesení před čtyřmi lety zasáhlo pobřeží Indického oceánu od Indonésie po východní Afriku a vyžádalo si 220 tisíc až 230 tisíc životů. Pro mnohé se stal tichý obřad chvílí k zamyšlení nad životem a pomalu postupující rekonstrukcí domovů zničených při této přírodní katastrofě

Zdroj: www.wikimedia.org

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- 30. prosince 2008 - Thajský premiér Apchisit Vedžadžíva přednesl programové prohlášení své vlády. Podle ústavy nyní může kabinet začít oficiálně pracovat. Blokáda příznivců opozice ale donutila nového premiéra, aby svoji řeč přednesl v budově ministerstva zahraničí. Protesty v Thajsku pokračují a odborníci se obávají, že podlomí thajský turistický ruch.
- 29. prosince 2008 - Několik tisíc příznivců svrženého thajského premiéra Tchaksina Šinavatry zablokovalo v Bangkoku vstup do parlamentu. Zabránili tak novému premiérovi Apchisitu Vedžadžívovi přednést programové prohlášení jeho vlády. Demonstranti protestují už od neděle, chtějí dosáhnout vypsání předčasných voleb.
- 11. prosince 2008 Snížený zájem o zájezdy má první oběť. Exim Tours společně se dvěma dalšími cestovními kancelářemi Siam Travel a Fischer ruší všechny přímé lety z Prahy do Thajska. Firma to oficiálně vysvětluje situací v Thajsku, podle zdrojů z oboru je však skutečným důvodem nedostatečná poptávka.
- 2. prosince 2008 Ministerstvo zahraničí Čechům doporučuje, aby nyní nelétali do Thajska. Turisté by měli počkat, až se situace v zemi uklidní a mezinárodní letiště v Bangkoku bude opět řádně fungovat. Thajští demonstranti dnes oznámili, že blokádu letišť ukončí ve středu.
- 12.12. 2008 - Jihovýchodní Asie zřejmě nebude mít v nejbližších desítkách let od velkých zemětřesení a vln tsunami pokoj. Aktuální měření i analýza historických dat se shodují na tom, že otřesy z posledních let jsou jen začátkem delší série. Dvě studie, které na nebezpečí dalších zemětřesení upozorňují, vyšly v nejprestižnějších vědeckých časopisech: minulý týden v Nature, dnes v Science. Spoluautor první a hlavní autor druhé studie Kerry Sieh z Kalifornského technologického institutu už v roce 2006 varoval před velkým zemětřesením, které lze v dohledné době očekávat u pobřeží Sumatry. Přišlo v září 2007.

Dálný Východ (David Zrostlík)

Čína

- 5.12. Čína se chystá ve spolupráci s Ruskem vyslat dvě sondy k Marsu. V říjnu 2009 by měly dvě satelitní družice pořídit fotky Marsu a jednoho z jeho menších měsíců. Čína se tak snaží upevnit své postavení vesmírné velmoci.
- 10.12. Čínská policie zadržela několik desítek demonstrantů, kteří se shromáždili před čínským ministerstvem zahraničí v Pekingu u příležitosti 60. výročí přijetí Všeobecné deklarace lidských práv. Odsuzovali zatýkání občanů, zabírání půdy i zneužívání moci místními soudy.
- 12.12. Čína vybrala nové místo, kde znovu postaví město Pej-čchuan, které zničilo masivní květnové zemětřesení. Při otřesech, které 12. května zabily na 70 000 lidí, zahynuly dvě třetiny obyvatel Pej-čchuanu.
- 26.12. Šest lidí bylo postaveno v Číně před soud kvůli mléku, do něhož se přidával jedovatý melamin. Po požití kontaminovaného mléka zemřelo šest dětí a statisíce jich onemocněly. Jeden z obviněných prodal 600 tun melaminu smíchaného se škrobem výrobci mléka.

Japonsko

- 13.13. Za velmi politováníhodnou událost označil japonský premiér Taró Aso vstup čínských výzkumných lodí do vod v blízkosti sporných ostrovů Tiao-jü ve Východočínském moři.
- 15.12. Japonsko začalo stahovat svou letku z Kuvajtu, odkud skoro pět let podporovala koaliční síly v Iráku vedené Spojenými státy. Z Kuvajtu se do konce roku stáhne všech 200 příslušníků japonských leteckých sil.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

Severní Korea

- 1.12. Severní Korea naplnila svou hrozbu a uzavřela hranici s Jižní Koreou. Zároveň oznámila podstatné omezení vstupu jihokorejských zaměstnanců do společné průmyslové enklávy Kesong na severokorejském území.
- 13.12. Severní Korea hrozí, že zpomalí rozebírání svých jaderných zařízení, pokud svět zastaví energetickou pomoc zemi. Severokorejci už dříve odmítli poskytnout písemný souhlas s inspekcemi svých jaderných zařízení.
- 17.12. KLDK zveřejnila nové snímky svého vůdce Kim Čong-ila. Na nedatovaných obrázcích je Kim na návštěvě knihovny ve městě Kang-kje v severní provincii Čangangdo. Jde o další pokus umlčet spekulace o zhoršujícím se Kimově zdraví.
- 18.12. Severokorejský vůdce Kim Čong-il navštívil ocelárny na severu země. Oznámila to severokorejská státní agentura KCNA, která už tento týden publikovala sérii nových Kimových snímků. Kim údajně "dával rady" v ocelárnách v provincii Čangangdo.

Jižní Korea

- 1.12. Jižní Korea ukončila misi v Iráku a v prosinci stáhne domů všech svých 520 vojáků. Do konce roku, kdy vyprší koaličním jednotkám mandát OSN, to učiní přes deset dalších zemí. V Iráku pak zůstanou jenom vojáci šesti států. Jihokorejský kontingent býval po americkém a britském třetí největší v zemi.
- 19.12. Jižní Korea odmítla nařčení, že vyslala do KLDK agenta s cílem zabít Kim Čong-ila. Soul tak reagoval na vyjádření severokorejského ministerstva vnitřní bezpečnosti, že příslušníci rozvědky zadrželi jihokorejského špióna.
- 28.12. Jižní Korea chce do roku 2022 postavit 12 nových reaktorů jaderných elektráren, aby dokázala uspokojit vzrůstající energetickou spotřebu země. Kromě toho hodlá vybudovat 19 tepelných elektráren. Výstavba osmi jaderných energobloků byla už zahájena.

Austrálie a Oceánie (Jan Opl)

- **30. 12.** Austrálie podepsala smlouvu s Irákem, která umožňuje setrvání jejich vojsk na irácké půdě i po 31. prosinci 2008, kdy vyprší mandát OSN opravňující přítomnost 300 australských vojáků v Iráku. Ve smlouvě je stanoveno, že vojsko musí být staženo do konce července 2009. Většina australských jednotek operuje na jihu země nedaleko města Basra.
- **27. 12.** Australská vláda připustila že, v případě uzavření kritizované věznice na americké základně Guantánamo, je ochotna zvážit, zda přijme propuštěné vězně. O žádostech by však rozhodovala individuálně a přijaté osoby by se musely podřídit přísnému australskému právu. Přání uzavřít věznici s 250 trestanci do dvou let vyslovil příští americký prezident Barack Obama. Na Guantánamu na Kubě jsou uvězněni lidé podezřelí z terorismu, americké právo umožňuje tyto osoby označené jako „nepřátelské osoby“ zadržovat bez práva na obhájce a soudního procesu.

Radarová a Raketová základna NATO (Arnošt Lindenberg)

- Podle prohlášení šéfa NATO z 1.12. hodlá tato organizace obnovit na neformální úrovni jednání s Ruskem. Nejde přitom prý o návrat ke vztahům před Rusko-Gruzínským konfliktem.
- Dále v jeho prohlášení zaznělo, že aliance nezměnila názor na otázku ruského postoje v Gruzii a taktéž kritizoval uznání nezávislosti gruzínských separatistických oblastí Jižní Osetie a Abcházie.

Zahraníční komise Plzeňského kraje při PKVV ČSSD Info Sheet 12/2008

- Na začátku prosince proběhla další zkouška amerického protiraketového systému. Tento test byl vyhodnocen jako úspěšný, když raketu ze základny na Aljašce zneškodnila raketa vypuštěná ze základny v Kalifornii. Test byl označen za velmi realistický.
- Podle prohlášení ministra zahraničí Karla Schwarzenberg by mohlo dojít k odložení výstavby raketového deštníku ve Střední Evropě z důvodu finanční krize. Jeho názor však nesdílí vicepremiér Alexander Vondra, který prý nemá signály o budoucím odložení.
- Podle slov velitele ruských raketových vojsk Nikolaje Solovcova by Moskva byla ochotná vzdát se řady svých vojenských programů výměnou za americké přehodnocení výstavby protiraketového systému v Česku a Polsku.
- Ruský generál rovněž připojil, že ruské vojenské programy týkající se jaderného arzenálu nebudou nikterak omezeny finanční krizí, která postihla Rusko. Jedním z cílů je příprava raket (2015-2020), které překonají jakýkoliv protiraketový systém.